

VORE TELEFONER:

Redaktionen	355
Ekspeditionen	121
Bogtrykkeriet	379
Redaktør Stenbæk (privat)	410
Forretningsf. Poul Jensen (privat)	427

Postgiro-Konto 5577.

For faa Læresteder.

«Fredb. A. Av.» skriver: Der uddannes givet i Øjeblikket for faa Lærlinge i Haandværks-læring. Tilbagegangen kan simpelthen aflæses af de dalende Tal paa Elevet i de tekniske Skolers Begynderklasser. En enkelt teknisk Skole melder ligefrem: Ingen Elever i Begynderklassen! Men iøvrigt spores Tilbagegangen baade i København og Provinsen.

Aarsagen ligger lige for. De svigtende Beskæftigelsesmuligheder har gjort en Del Mestre benænkkelige ved at antage Lærlinge, og hertil kommer saa, at Lærlingeløven ganske ensidigt har set paa Lærlingenes Tarv, medens dens Skabere overhovedet ikke har tænkt paa, at hvis man gør Byrderne større end Fordelene, saa forsvinder Lærestederne af sig selv.

Tilbagegangen er udpræget sket i de egentlige Haandværksfag, medens Jernindustrien har holdt sit normale Tal paa Lærlinge. Imidlertid er det soleklart, at Danmark aldeles ikke kan være tjent med en betydende Tilgang til de ufaglærte store Skare og en tilsvarende Afgang fra de faglærte Haandværkeres Kreds. I haarde Tider kan Ejendommen og mange Værdier mistes, men Dygtighed og Uddannelse er en Værdi, som altid bliver tilbage, og som der kan bygges videre paa, naar roligere Forhold gør et Opsving muligt.

Det vil simpelt hen være en Ulykke for Landet, hvis der ikke opretholdes en tilstrækkelig stor, vel uddannet Haandværkerstand. Derfor bør de styrende efterforske Aarsagerne til den uheldige Mangel paa Lærepladser og se at faa dem afhjulpne. I første Linie vil det sige en Ændring af Lærlingeløven. Ingen kræver, at Lærlingene skal være uden Beskyttelse, men man maa bort fra saadanne Krav, der ødelægger Lysten hos Mestrene til at uddanne Lærlinge. Lovgivningsmagten bør gaa ind i en Forhandling med Mesterorganisationerne om Ændringer i Løven. Tidligere vilde et saadant Krav næppe være blevet hørt, men der er jo sket store Forandringer, og mon Regeringen ikke nu skulde være bleven lydhør for et Krav, der saa aabenlyst er i det fælles danske Samfunds dybeste Interesse.

Redaktør Pakaci kommer.

Lidt om V. U.s Planer for Sæsonen.

Venstres Ungdom paa Bornholm ligger nu fat paa Vinterarbejdet. Grundlaget for det Arbejde, der skal gøres, er vel nok blevet noget anderledes, end det har været tidligere, men man er klar over, at skal der gøres en aktiv Indsats for Vækkelse og Opdragelse af dansk Ungdom, er det ikke nok at lægge hele Arbejdet over paa Dansk Ungdomssamvirke. Der maa arbejdes inden for alle Sammenslutninger saavel som inden for Samvirket.

Som omtalt begynder V. U. nu Studiekredsarbejdet i Pedersker, Nexø og Aakirkeby. Der har endvidere været talt om Oprettelse af Studiekredse i I. Kreds, i Klemensker, Nylars og Vestermarie, men hvorvidt dette kan lade sig gøre, vides endnu ikke.

Vinterens Foredragsmøder begynder i Slutningen af denne Maaned med Foredrag af den kendte Redaktør Franjo Pakaci, København, der tidligere har gæstet Bornholm. Han skal formodentlig tale Torsdag den 28. November. Den første Uge i November faar V. U. Besøg af Forstander Arthur Pedersen.

Dagen: Solen stod i Dag op Kl. 8,32 og gaar ned Kl. 17,14. Dagens Længde 8 Tim. 42 Min. Dagens aftagte 8 Tim. 45 Min.
Maanen: 2 Dage efter første Kvarter. Ned Kl. 1,00.

MØRKLÆGNING

fra Kl. 17,45 til Kl. 8,00.

VEJRET

Hammerens Signalstation melder i Eftermiddag:
Barometer: 758,9 (756,0).
Termometer: + 4,0 (+ 5,0).

Cyklelygten

tændes i Ugen fra 3. til 9. November Kl. 17,48.

Paa Hammerens naaede Temperaturen i Nat for første Gang med paa Nulpunktet.

Zonen i Østermarie har i Formiddag rejst en Hest paa Vestergaard i Østerlars.

Jeg har ingen at sige Tak.

Pastor Carl Christensen skriver i Nationaltidende:

Det er over 40 Aar siden, jeg en Eftermiddag sad og talte med Digteren Sophus Claussen. Han var en af Skaberne af dette skønne, stærke og farlige Vildnis, hele den Litteratur fra 80'erne og 90'erne, som bragte mange unge studerende Kristne ind i Livets afgørende Kamp. Mit Hjerte havde den vundet bare ved de fire Verslinjer:

Foraar! Jeg bliver altid først mig, naar Vaaren er nær.
Min eneste Ret til at være var dette Fornarsbegær.

Den Dag talte vi sammen om den betydningsfulde Begivenhed, som Digteren Johannes Jørgensens Omvendelse var. Jo, hans Ven, Johannes Jørgensens Omvendelse! Sophus Claussen sad og talte herom med sit Satyrsmil, medens han skar en ny Bog op. »Vi kunde ligesom forjude, at saadan noget vilde ske med ham, for han havde det som en af Israels Konger, sagde han, idet han fik en Bibel frem og viste mig Stedet i Kongebøgerne, som hvem vi læser: Han var en Drømmer og en Dagvalger. Saadan havde Johannes det, medens han gik og var Fritænker og alt det ligesom vi andre.«

Da var det, jeg fik Mod til at spørge Claussen om det, som mange Kristne maa grunde over, naar de spørger sig selv om, hvordan deres ikke-kristne Venner og Bekendte vel har det dybest inde: »Savner De dog aldrig — Gud?« »Nej, svarede han alvorligt, »det

gør jeg ikke — uden naar jeg er rigtig glad. For da har jeg ingen at sige Tak.«

Lykkelige er alle, som har en at sige Tak, og som virkelig takker! Som siger Tak selv i denne forfærdelige Tid og under disse Dages bange Anelser, fordi de maa takke. Lykkelige er de, som kan vaagne Morgen efter Morgen med Tak — selv nu. Ligesom afdøde Pastor Fibiger hver Morgen begyndte med sit lille Vers:

Tak, Fader, for Natten, som rolig svandt, og Tak, at du trygt lod os sove.
Tak, Fader, for Dagen, som ny op-randt, velsign den, at vi dig maa love!
O, tag Herre Jesus, hos os dit Bo, over Hjerte og Hjem du raade!
Giv os at findes som Husholdere tro over din mangeslags Naade!

Detailhandlerne og Margarine-mærkerne.

Opmærksomheden henledes paa, at Detailhandlere, der forhandler Margarine, i Dag i Enhold til den indstede Bekendtgørelse skal indsende samtlige Rationeringsmærker for Margarine, som de er i Besiddelse af, til deres Leverandører til Godskrivning for senere Levering af Margarine.

Radioavis igen Kl. 19?

Det kan ifølge »B. T.« forventes, at der om meget kort Tid — maaske allerede om nogle Dage — paany sker visse Ændringer i Radioavisens Udsendelser. Kl. 19-Udsendelsen vil i saa Fald opstaa igen og blive Dagens sidste Udsendelse.

For Børnene.

Premierne til næste Uges Ferdnands-Konkurrence.

Onkel Peter begik i Gaar en slem Fædelse, da han stillede Børnene en L. Y Opgave i »Børnenes egen Konkurrence«. Han glemte at fortælle, hvilke Bogpræmier der er udsat. Her er de:

- »Okapijærerne« af Edgar Jungsboll og Harald H. Lund.
- »Oliver Twists« af Charles Dickens.
- »Danske Dreng« af Ebbe Nielsen.

Svundne Tider.

Bornholms Tidende for 50 og 25 Aar siden 1890.

5. November: Under Ronne-Rubriken meddeles, at en Mand, der er beskæftiget i H. P. Bidstrups Byggefornetning, forleden blev overfaldet i Store Torvegade, og han har siden svævet mellem Liv og Død. Den, der forøvede det mordiske Overfald, er den 16-aarige Karl Theodor Jacobsen fra Ronne. Efter at være blevet anholdt tilstod han sig skyldig.

7. November: Fra New York meddeles, at Demokratierne ved de foretagne Valg har vundet et betydeligt Antal Pladser paa Republikanerne. Det anses allerede nu for givet, at Mac Kinleys Parti vil lide et Nederlag.

Efter hvad der meddeles fra Amsterdam har Kongens Befindende bedret sig saa meget, at han atter genkender sine Omgivelser. De Læger, som behandler ham, mener, at det vil lykkes at helbrede Kongen, saa han faar sine Aands-evner tilbage.

Dampskibet »Oresunde« løb i Aftes paa Grund lidt Syd for Svaneke, nærmere betegnet paa Hullenakken. Skibet havde lige været i Svaneke Havn og var paa Vej til Nexø. De andre Havne paa Nord- og Vestkysten havde Skibet ikke kunnet anløbe, hvorfor det havde mange Varer ombord. Skibet staa fast paa Grunden, og Forlasten er fuld af Vand. Bjergningen af Lasten er begyndt, idet Sviters Bjergningsentrepriser er ankommet til Strandingstedet.

Der er iøvrigt i det meget taagede Vejr i Gaar strandet yderligere to Skibe paa Bornholms Kyster, nemlig en tysk Torpedobaad paa Frennedde mellem Svaneke og Aarsdale og en norsk Damp-er ved »Storedal« mellem Allinge og Tejn.

1915.

1. November: Et Bureautelegram fra Paris meddelte, at der stadig ankommer engelske og franske Tropper til Saloniki. Reuters Bureau meddelte fra Saloniki: Efter Ordre fra London er de engelske Tropper afgaaet herfra til den serbiske Front for der at operere i Forbindelse med de serbiske Tropper.

5. November: Fra Paris meddeles: Den ny græske Krise vækker uhyre Opsigt her, og det antages, at den vil hidføre en hurtig Klaring af Grækenlands efterhaanden meget uholdbare Stilling.

10. November: I Dag kortes for første Gang med rigtigt Godstog paa Gudhjembanen. Iøvrigt er Banen nu gruset og helt færdig lige til Nybro.

15. November: Churchill har sendt den engelske Premierminister et Brev med Anmodning om at blive fritaget for sin Ministerpost. Han skriver bl. a.: Jeg er Officer og stiller mig uden Forbehold til de militære Myndigheders Disposition, idet jeg fremhæver, at mit Regiment befinder sig i Frankrig. Tiden vil retfærdiggøre min Ledelse af Marine-ministeriet.

Rønne Dansk Aften i Vandrelauget.

Tale, Sang og H. C. Andersen-Oplæsning.

Det var en smuk dansk Aften, som Dansk Vandrelaug i Aftes havde arrangeret for sine egne og Dansk Ungdomssamvirkes Medlemmer i N. I. O. G. T. S. Løgebygning paa Svanekevej. Programmet var stort og broget, idet det omfattede baade Tale, Sang og Oplæsning, men fra først til sidst var det gennemtraengt af national Stemning og Løftelse.

Efter at D. V. L.-Repræsentanten i Ronne, Andreas Dam, havde budt velkommen til det lille Hundrede unge, der var samlet i den hyggelige Sal, talte Lærer K. H. Friberg om Vandrebælgelsen under de foreliggende Forhold. Det viste sig, sagde han bl. a., at Ungdommen i Aar ikke svigtede Vandrebælgelsen. Over 40,000 unge har løst Vandrekort, og der har ialt været over 1/4 Mill. Overnatninger. Mange Landsdele har været saa stærkt besøgt som aldrig tidligere.

Det hører ikke Ungdommen til at beklage sig — og da allermindst Vandregdommen. Nuvel, siger den, saa lader vi den Udenlandsrejse fare i Aar og ser

os i Stedet for om i Danmark. Saaledes er det gaaet til, at vi i Vandrebælgelses Jubilæumsaar har oplevet det mest nationale Vandreaar, vi nogensinde har haft.

Nej, Beklagelse har der ikke været, men mange Udbrud af Beundring for vort Lands Skønhed. Naturen viser sig jo nemlig helt anderledes for Betrakteren, end han paa Forhaand havde regnet med. Herved opdager vi, hvad Danmark er, og samtidig bliver vi os bevidste, at vi er Danske. Derfor er vi mange, som trods alt med Glæde hilser den nu afsluttede Vandresæsons Resultater. Hvad den ikke gav i Bredden, gav den i Dybden.

Hr. Friberg sluttede med at udbringe et Leve for Vandregdommen.

Pastor Andreas Hansen gav en Karakteristik af H. C. Andersens Eventyrkunst og læste i Tilslutning hertil et Par af hans Eventyr — »Hyldemors«, Indledningen til »Snedronningen«, »Stoppenaalen« og »Det er ganske vist«. Navnlig det sidstnævnte Eventyr er der vist ingen, der kan fortælle, som Pastor Hansen kan det, og den ypperlige Oplæsning i Forbindelse med Eventyrets brændende Aktualitet medførte da ogsaa et stærkt og begejstret Bifald.

Vagn Christoffersen lod sin smukke Stemme høre. Han sang en Del Viser og Sange fra Danmarks forskellige Egne og kædede dem sammen i et fornuftigt Causeri, som han kaldte »Et Trip gennem Danmark«.

Formanden for D. U. S. paa Bornholm, Kontorassistent Kofoed Stender, talte om Dansk Ungdomssamvirke. Vi har altid tidligere taget det at være dansk alt for let, sagde Hr. Stender bl. andet. Vi har betragtet det materielle som det væsentlige, vi har simpelt hen haft det for godt.

Men saa kom den 9. April, og nu er Befolkningen og da især Ungdommen klar over, at det gælder om at staa sammen. Det begyndte med, at de 5 største politiske Partier gik sammen, og ogsaa inden for Ungdommen var der stærke Kræfter i Bevægelse for at skabe Samling. Der skete en Føling inden for de forskellige Ungdomsbælgelser, og Resultatet blev Dansk Ungdomssamvirke.

Man har i den senere Tid stillet mig forskellige Spørgsmaal, bl. a. hvad vi skal samarbejde om. Ja, det gælder først og fremmest om at bevare vort nationale Særpræg. Men en Ting maa vi huske, at Møder er ikke nok, ogsaa i Hverdagen skal vi hver paa sin Maade give Udtryk for Danskheden.

Efter at Harald Ronne Nielsen havde fortalt om D. V. L.s Arbejde paa Bornholm — Vandreture, Laugsaftener, Sang-attener, afsluttedes Mødet. Aftenen igennem blev der sunget en Række af vore Fædrelandssange.

Udstillingen paa Asylet.

Paa Asylet afholdes i disse Dage en Udstilling af de mange forskellige Ting, som Asylbørnene har forfærdiget. Der er blandt andet en Række nydelige smaa Flettearbejder. Paa Tirsdag holdes der Bortsaig.

»Spansk Blod«.

Raadhus-Teatret har i Aften Premiere paa »Spansk Blod« med Jean Parker i Hovedrollen. Som Ekstrastykke vises en Skipper Skræk-Film.

Dramatisk Løbskørsel.

Kusken blev slynget af Vognen.

Beboerne i Eginggade blev i Formiddag opskræmt ved en ret dramatisk Løbskørsel, der dog ikke fik saa uheldige Følger, som det Sceneri, der udsplødes, kunde tyde paa.

Den ca. 20-aarige Tjenestekarl Olaf Dam, Fredenshøj, havde været ude paa Marken med noget Aje, og da han atter kom ind paa Borgmester Nielsens Vej, blev Hestene pludselig Eginggade i fuld Galop ned mod Eginggade. Karl Olaf Dam sad paa Ajetønden og havde vanskeligt ved at holde sig fast. Da Vognen i rasende Fart svingede om Hjørnet Eginggade — Eskildgade faldt baade Kusken og den tomme Tønde af Vognen.

Tilfældig kom hurtigt til og hjalp ham ind til Andersen, Mejeriudsalget, hvor Dr. Svend Kofod blev tilkaldt. Efter hvad denne oplyser, er Karl Olaf Dam sluppet ualmindelig heldigt fra den haarde Medfart, idet han kun har faaet nogle overfladiske Skrammer.

De sky Heste fortsatte deres vilde Løb gennem Eskildgade, og en Mand optog Forfølgelsen af dem paa Cykle, men det var ham umuligt at naa op paa Siden af dem. Da Hestene vilde svinge om Hjørnet til Kalkbrænderivej, var Farten saa voldsom, at Hestene faldt. Manden, der forfulgte dem, løb resolut ind i et Hus og laante en Kniv, hvorefter det hurtigt lykkedes ham at befri Hestene fra Sæletojet, og de var nu ganske rolige.

Kusken var kommet saa meget til Kræfter, at han selv kunde ride den ene Hest hjem.

De nye Kolonihaver.

Fra Hæveforeningen »Solvange« ekstraordinære Generalforsamling.

Hæveforeningen »Solvange« afholdt i Aftes ekstraordinær Generalforsamling i Industriens Verandasal, da der i Anledning af det nye Kolonihaveanlæg ved Borgmester Nielsens Vej skulde vedtages nye Love.

Formanden, Overpakkemester Koch, bød velkommen og aflagde, efter at Telefonmontør Olsen var valgt til Dirigent, Betretning, idet han bl. a. udtalte:

Som bekendt har Ronne Kommune købt et Jordareal ved Borgmester Nielsens Vej, hvor det er Meningen at indrette Kolonihaver. Foreningen forhandlede i nogen Tid med Byraadet, for denne Plan blev fort ud i Livet, og Kredsbestyrelsen nedsatte saaledes et Udvalg paa 4 Medlemmer, som forhandlede paa Hæveforeningens Vegne. Der blev afholdt et Par orienterende Møder med Kommunebogholder Mikkelsen, og Udvalget fremsatte her de Ønsker, som Foreningen havde paa Hjerter. Forhandlingerne resulterede i, at der blev tilstillet Byraadet en Ansøgning med et Overslag over de Udgifter, et Hævekolonihaveanlæg vilde faa.

Byraadet er gaaet ind paa Forslaget, og vi har nu faaet tilstillet en Kontrakt, der bl. a. indeholder Bestemmelse om, at Foreningens Medlemmer de første 3 Aar skal betale 5 Ore pr. Kvadratmeter Havejord til Kommunen og derefter 6 Ore. Kolonien skal anlægges efter sam-

Bornholms Tidendes Kronik s. 40.

Bag Kulisserne -

I Tilknytning til Optørelsen af »Charleys Tante« fortæller en Dilettant om »Teaterluften« og skildrer, hvordan det er at spille Komædie paa Ronne Teater.

Det næstbedste Sted i Ronne Teater er Tilskuerpladserne; det bedste er Scenen. Dette skal forstås saaledes, at hvad Skuespil angaar, kan der kun være én Ting, der er bedre end at se et Stykke i Teatret, og det er: selv at være med til at spille det.

Men naar dette er sagt, maa man for at undgaa Misforstaaelser skynde sig at begrænse Postulatets Gyldighed til kun at gælde Dilettanter. Det er en kendt Sag, at det Arbejde eller det Erhverv, man finder allermost spændende og romantisk, ofte er det, man enten slet ikke forstaaer sig paa eller højt blot har et ganske dilettantisk Kendskab til. Den, som ikke selv er Brandmand, Heltetenor, Flyver eller Krigskorrespondent, kan være tilbøjelig til at udbrøde: »Uh ... det maa vel nok være spændende. Men Brandmanden, Heltetenoren, Flyveren eller Krigskorrespondenten ryster paa Hovedet og on-

sker sig maaske en fredelig Stilling med 8 Timers Arbejdsdag og hyggelige Attener i Familiens Skod. Der, hvor du ikke er, er Lykken, end et velkendt Citat udtrykker det.

Paa samme Maade gaar det den professionelle Skuespiller. Han har mange Timers, mange Dages og Ugers Slid og Bekymring for at opnaa nogle faa Øjeblikke Glæde, en Tilfredsstillelse, som endda slet ikke er sikker. Han er formodentlig ikke nær saa begejstret for at være Skuespiller, som Amatøren er det, eller i hvert Fald ser han ikke saa rosenrødt paa Scenetilværelsen. Amatøren har sit eget daglige Arbejde, der til at Held kan give ham andet at tænke paa. Den professionelle har udelukkende Kampen med Rollen at tænke paa. Hans Instruktør kan ikke formodes altid at være saa elskværdig, som »Charleys Tante«s Instruktør. Adjunkt Føss, om man saa maa

sige, nødsages til at være, fordi han har med Dilettanter at gøre!

Den, der er Skuespiller af Fag, tør ikke betragte en behagelig Presseomtale som givet, men risikerer en højt generende, personlig Mis-handling, mens Amatøren jo har en velbegrunnet Formodning om, at hele den bornholmske Presse vil tage Superlativerne frem i Anmeldelsen af hans Stykke, ja, maaske endog vil lade falde et Par velviljige Bemærkninger om hans egen Præstation!

Jovist, det er ingen Sag at være Dilettant, det er dejligt at dyrke Kunsten som amore. Det er vist Egon Fridell, der siger, at Kunsten altid bør udøves af Amatører, og at det altid er Amatører, der udretter det største her i Livet (!). Eks-empler: Pasteur var ikke Læge, men blev dog et af Lægevidenskabens allerstørste Navne; Edison var ikke Videnskabsmand, ikke endog Ingeniør med Eksamen, men har dog betydet mere for Teknikken end maaske nogen anden enkelt Mand. Hvis Fridell, der selv var Skuespiller, for han blev Amatør-Historiker, havde set »Charleys Tante« paa Ronne Teater, havde han sikkert revideret sine Anskuelse — i alle Tilfælde en lille Smule. Saa meget tør jeg

vel nok sige uden at fornærme mine medspillende!

Naturligvis vil et Dilettantskuespil sjældent eller aldrig kunne staa Maal med et Stykke, der opføres af professionelle. Men det ved Publikum jo, og Dilettanternes egen Fornøjelse er uafhængig heraf. Det morsomme for Dilettanterne er Proverne med den megen Familien, det kammeratlige Samvær inden for et bestemt Skuespils Rammer, Premierestemningen (og Premierenerøsiteten), og saa endelig Fornemmelsen af, at nu begynder det hele at gaa, nu har man vist udnyttet sin Rolle saa meget, som man har Evner til — ja, alt dette paa Baggrund af Bevidstheden om, at Komædiespillet blot er en Adspredelse, en Fritidsbeskæftigelse.

Foruden al den Herlighed, som Dilettanter nyder i al Almindelighed, har de Mennesker, som spiller Komædie paa Ronne Teater, den Lykke at færdes paa et Teater, der vel maa kaldes enestaaende i Danmark. De mødes ikke i et moderne, fortidsløst Forsamlingslokale, men i et mere end hundreaarigt Hus med de bedste Traditioner. Hvad det betyder, vil ogsaa det Publikum, der »kun« ser paa Skuespillet, have mærket, men Teater-

Stemningen er alligevel mest fortættet paa og bag Scenen. Derfor er det ikke helt uden Mening at sige, at vel er Ronne Teater kont og dejligt, men kommer et det dog paa den Side at Tæppet, hvor Tilskuerne ikke kommer.

Paa visse Mennesker kan et Teater udøve en Fortryllelse, der grænser til Besættelse. Man kan føle sig saa besnæret af Teatrets projektorbelyste Illusion, at man beherskes af en ubetydelig Trang til at se, hvad der er bagved, til at undersøge Mekanikken indefra. Og denne Tilbøjelighed til at opleve Teatrets allerinderste kan Dilettanter paa Ronne Teater faa tilfredsstillet i fuldt Maal. Set fra Tilskuerpladserne bygger Teatret Gang paa Gang en ny kunstig Verden op, snart er det et holbergsk Milieu, snart et bornholmsk Hjem fra forrige Aarhundrede og snart et Par Oxford-Students Bolig. Men bag Kulisserne ligger den gamle, bestandigt uforandrede Teater-Atmosfære, det samme herlige Teaterstøv, hvadenten man spiller »Den politiske Kandestøber«, »Mads i Mollan« eller »Charleys Tante«. Her fornemmer man Ekkoet af Skuespil gennem mere end et Aarhundrede; man ved maaske ikke præcis, hvad der er foregaaet

BORNHOLMS MEST-MODERNE TEATER.

RØNNE BIO

Den fænomenale Væddeløbsfilm

Med Speederen i Bund.

Spændende Automobilvæddeløb! Dumdristige Præstationer! Nervepirrende Oprindelse! Forestilling Kl. 7¹/₄ og 9¹/₄. Forbudt for Børn.Lørdag Kl. 4¹/₂ og Søndag Kl. 3 og 5 et rigtigt Program for Ungdommen:

DUEL I LUFTEN

En Duel paa Liv og Død i Aeroplanet. I Hovedrollen Jack Holt. Til disse 3 Forestillinger: Voksne L.05, Børn 0.50.

me System som de, der i den senere Tid er oprettet i flere af Landets Provinsbyer, og der skal saaledes bl. a. plantes Hække omkring de forskellige jordlodder, ligesom der skal lægges Vand ind. Arbejdet paa Anlægget er allerede i fuld Gang.

Formanden oplæste den af Byraadet fremsendte Lejekontrakt, hvorefter Lejemalet paabegyndes den 1. Januar 1941, og det er fra Byraadets Side uopsigeligt indtil 1976, hvorimod Foreningen til enhver Tid kan opsigte Kontrakten med ½ Aars Varsel. Kommunen istandsætter Pladsen, medens Vedligeholdelse af Anlægget paahviler Foreningens Medlemmer. Foreningens Love skal godkendes af Byraadet.

Efter forskellige Udtalelser i Tilknævnings til Formandens Beretning blev der uddelt et Forslag til de nye Love, og dette blev, efter at der var foretaget forskellige Ændringer, vedtaget enstemmigt.

Et Stykke med »højt Smør« er nu en Saga blott.

Restaurations-Brodets Smør lag bliver 30 pCt. tyndere.

Smørrationeringen kom unægtelig som en Overraskelse for Bornholm, og straks i Morges var der mange Mennesker, der mødte op i Udsalgene for at købe Smør uden Kort. I Butikker, der lukker op tidligt, og hvor man ikke havde hørt Radio i Aftes, solgtes der løs af Smørbeholdningen — og ved Middagstid var der vist ikke ret meget Smør tilbage i Ronne! Men nu er Rationeringen jo ogsaa traadt i Kraft, man har faaet Tid til at sunde sig lidt oven paa Overraskelsen, og nu gaar den altsaa ikke længere uden Mærker!

Paa Restaurationer og Hoteller vil man nu ikke længere kunne faa et Stykke med det gammeldags »høje Smør«.

— Der skal jo nu spares 30 pCt., siger Direktør Lyngbye, og det sker paa den Maade, at der bliver rationeret paa Grundlag af Forbruget i September Maaned. Dette vil naturligvis bevirke, at nogle Restaurationer faar mere, andre mindre, idet deres Forbrug i September kan have været meget forskelligt.

Nu bliver vi nødt til at sætte Gæsterne paa Ration. Man kan ikke længere sætte det tidligere Kvantum paa Bordet. Dertil kommer, at Restaurationserne i højere Grad end hidtil maa koge Maden, idet der jo bruges Smør til Stegningen.

Et Stykke Smørbrød vil altsaa

her gennem Tiderne, men man forestille sig den lange Række af »Livets Oprindelse« fra 1823 til vore Dage, og dette Indtryk fastholdes og begunstiges af selve Teatrets Indre og Ydre, der jo i saa høj Grad rent bygningsmæssigt har bevaret sit gamle Præg. Det er, som om Teatret i sig selv havde bevaret Erindringer om svundne Tiders Skuespil og kunde meddele sig til Mennesker.

Ja, hvis man ikke bliver romantisk stemt inden for Ronne Teaters Mure, saa bliver man det aldrig! Man kan blot tænke sig et nyt og flunkende Teater i den nuværende Bygnings Sted, og man er med det samme klar over, hvor ynkeligt, hvor fattigt og pøssiforladt det vilde falde ud.

Hvor »Charleys Tante« nu gaar — eller rettere svanser — over de skraa Brædder, har ogsaa vore Forfædre spillet med Liv og Lyst. Der var engang, da Dilettanterne ikke gik af Vejen for Danmarks allerbeste klassiske dramatiske Litteratur, Holbergs Komedier og — Oehlenschlägers Tragedier. Forholdene har ændret sig. I Begyndelsen af forrige Aarhundrede var Skuespil for Bornholmerne noget nyt og mageløst, og man tog sandsynlig-

vis, hvad man kunde faa fat paa, ligesom Born og unge, der for første Gang opdager Bøgenes Verden, læser løs af det, de har Adgang til, uden Hensyn til, hvad det er. Nu er vi jo paa en Maade blevet forvante og erfarne. Vi ved, hvad vi kan forlange af professionelle Skuespillere, og hvad vi tør vente af Dilettanterne. Og for øvrigt var Oehlenschläger for meget bestemt af sin egen Tid til, at han kunde leve ud over den. Holberg gaar det straks bedre med.

For Dilettanten er det ikke det afgørende, hvilket Stykke, han spiller med i, nej, det vigtigste er slet og ret Teaterstemningen — et uklart Ord, men nu har jeg i al Fald antydning, hvori Stemningen bestaar.

Her ligger midt i Byen et Hus, der er meget mere end et Hus, nemlig et levende Minde om gamle Dage, levende, fordi det stadig har sin Opgave i det bornholmske Liv. Ronnes »henrivende Teater« har charmeret os alle. Vi, der har staaet paa dets Scene for første Gang, har maaske mærket Fortryllesen stærkest, fordi den var ny for os, men hvad Forelskelsen med Tiden maatte tabe i Hefthighed, vil den vinde i Inderlighed.

Den nybagte.

ger sig gennem den spændende Handling, og den skønne, som Richard Arlen forelsker sig i, og som til sidst overgiver sig paa Naade og Unaade for hans mandige Vovemod og smilende Charme, spilles af Peggy Moran. Richard Arlen fører an i Handlingen som Bilvæddeløbskørernes Vovehals, og det er mange glimrende Scener, der er optaget med ham ved Rattet....

Der vises flere udmærkede Ekstrastykker, og særlig »De muntre Cowboys« er en glimrende Underholdningsfilm. Bare den havde været lidt længere!

Ved Eftermiddagsforestillingerne Lørdag og Søndag rulles Universal-Flyvefilmen »Duel i Luften« med Jack Holt.

PEDERSKER

Pedersker Sygekasse

afholdt Generalforsamling i Aftes. Formanden, A. Nielsen, bød Velkommen, og derefter valgtes Armb. Laur. Nielsen til Dirigent.

Der forhandles om Begravelseskassen, der nu ophæves ifølge den nye Sygekasselov. Derefter førtes Forhandling om Ændringer i Sygekasseloven i Henhold til den Mønstervedtægt, der var tilsendt. Herunder vil Begravelseshjælpen blive forhøjet fra 150 Kr. til 200 Kr. Sygekassekontingentet vil derefter blive forhøjet med 10 Øre pr. Maaned.

De forskellige Ændringer vedtoges enstemmigt.

BODILSKER

Gudstjenesten

paa Søndag i St. Bodils Kirke afholdes Kl. 11.

NEXO

Elektrisk Hegn om Lossepladsen?

En Opfindelse af Installatør Løvgren til Bekæmpelse af Rotterne.

Formanden for Udmarksudvalget, J. Løvgren, overraskede i Aftes Byraadet med at fremvise en stor Opfindelse, som han havde arbejdet med i den senere Tid for om muligt at faa gjort Ende paa alle de Rotter, der findes i Kommunens Losseplads ved »Aalehavet«.

Løvgren vil omgærde Lossepladsen med et elektrisk Hegn. Det er et Staattraadshegn, som nedgraves 50 cm i Jorden, saaledes at Rotterne ikke gaar under Hegnet. Over Jordoverfladen bliver Hegnet 70 cm højt. Paa Indersiden af Hegnet er anbragt elektriske Traade, som forhindrer Rotterne i at krybe over, men udefra og ind paa Lossepladsen møder Rotterne ingen Hindring. De elektriske Traade vil ikke slaa Rotterne ihjel. Naar de bliver indespærrede, skal der lægges Gift til dem.

Indhegningen ved Aalehavet vil om fatte ca. 400 Meter og Udgifterne vil blive ca. 1000 Kr. Løvgren henstillede til Byraadet at bevilge dette Beløb til en saadan Foranstaltning. Han var overbevist om, at Pengene bliver godt anvendt, hvis det endelig kunde forhindres, at de mange Rotter nu til Vinteren søger op til Folks Huse.

Chr. Nielsen og Aa. B. Andersens anbefalede Løvgrens Forslag.

Borgmesteren bemærkede: Vi er saamaend alle enige om, at det var udmærket, hvis Løvgrens Opfindelse kunde bringe gode Resultater. Vi betaler gerne de 1000 Kr. Dette vedtoges.

Hr. Løvgren har nu faaet sin Opfindelse mønstrebeskyttet.

Biografen

har i Aften Premiere paa Væddeløbs-Filmen »For fuldt Drøn« med Pat O'Brien, John Payne og Ann Sheridan i Hovedrollerne.

Ændring i »Carls Afgangstider«.

Dpsk. »Carl« afsejlede til Tyskland i Aftes i Stedet for Onsdag. Skibet kommer hjem i Aften, og der sker saa den Forandring, at »Carl« gaar til København i Morgen Middag fra Nexø og fra Hasle Søndag Morgen. Afgangen fra København bliver uforandret Tirsdag Morgen i næste Uge.

Byraadets traditionelle

Samvær.

Borgmesterens Redegørelse for den ny Paradisvej.

Hvert Aar, naar Kommuneregnskabet foreligger til Godkendelse, indbyder Borgmesteren til Samvær efter Modet, saaledes ogsaa i Aftes. Dog ønskede Borgmesteren, at der ikke alene skulde tales om Kommunens Sager i Almindelighed, men han vilde som Formand for Gade- og Vejudvalget aflevere den nye Paradisvej til Kommunen. Derfor var foruden Byraadet ogsaa Ingeniør Milner, Ingeniør Terperger og Sinius Hansen, der er Gadeudvalgets tilsynsførende, til Stede, og endvidere var indbudt de tre faste Arbejdsledere under Paradisvejens Udførelse, Viggo Nielsen, Johannes Pedersen og Jensinius Hansen.

Borgmesteren bød Velkommen, og senere gav han en interessant Beretning om det nye Vejanlæg. Han omtalte først, at det var lykkedes at faa en pæn Gadestrækning knyttet til Vejen fra den gamle Klintevej og ud ad til Byvængen. Her i Gaden var nedlagt Kloak- og Gasledninger, og der var lavet elektriske Ledninger samt Fortov, saa der var skabt gode Betingelser for, at der kunde bygges langs Gaden. Borgmesteren oplyste, at ved Anlæg af Paradisvej var der udbetalt en Arbejds løn paa 24,170 Kr., i Kredsensudgifter 16,169 Kr., Grus, Sten og Fliser havde kostet 18,341 Kr., Tjære m. m. 5520 Kr., Tromlingen af Vejen 1754, diverse Udgifter til Haandværkere 420 Kr. Der var ekspropriet 21,474 Kvadratmeter Jord fra 13 Lodsejere. Denne Jord var betalt med 6135 Kr. Administration og Tegninger var betalt med 6473 Kr. Den nye Vej havde ialt kostet 77,814 Kr. Det halve heraf betaler Staten. Efter Budgettet, der blev lagt for Vejanlægget, er der en Overskridelse paa 314 Kr. Borgmesteren sluttede med at takke Sinius Hansen og Arbejdslederne for deres udmærkede udførte Arbejde paa Paradisvej.

Ingeniør Milner fik derefter Ordet og udtalte: Jeg var sammen med Borgmester Kofoed i Ronne for nogle Aar siden, og ved denne Lejlighed fremkom Borgmesteren med den Tanke, at der bestemt maatte anlægges en Vej fra Nexø til Paradisbakkerne, da den Vej, der blev brugt, var meget daarlig. Borgmesteren har nu set det store Vejarbejde gennemført, og man maa sige, at det blev en fin og god Vej. Faar vi normale Tider igen, saa vil Vejen blive meget benyttet af alle de Bilister, som skal til Paradisbakkerne. Man har her i Kommunen ønsket at faa en pæn Indkørsel til Byen og rigelig Plads at bevæge sig paa fra den gamle Klintevej og ned til Torvet. For at imødekomme de Ønsker er der blevet lavet flere Budgetter, men desværre — Vejkrudfonden er saa belastet, at der ingen Penge blev til Nexø, men vi maa haabe, at Nexø en anden Gang maa faa Del i de Midler. Jeg vil ønske Borgmester Kofoed til Lykke med den nye Vej, som er lavet paa en udmærket Maade. Borgmesteren har fulgt Arbejdets Udførelse med meget stor Interesse.

I Løbet af Aftenen havde flere Ordet for at omtale Spørgsmaal Kommunen vedrørende, og der blev udtalt en Tak til Ingeniør Milner for den Bistand, han har ydet under flere Arbejds Udførelse i Nexø, men særlig blev der rettet en Tak til Borgmester Kofoed for udført Arbejde under Paradisvejens Gennemførelse, ligesom der blev sagt ham Tak for hans udmærkede Ledelse i Gade- og Vejudvalget.

ØSTERMARIE

Generalforsamling i Klemensker Sygekasse.

Klemensker Sogns Syge- og Begravelseskasse holdt i Aftes Generalforsamling paa Kroen. Formanden, Albert Ipsen, bød Velkommen, og Gdr. Hans Olsen valgtes til Ordstyrer. Forretningsfører Julius Falk redegjorde for Grunden til Afholdelsen af Generalforsamlingen. I Henhold til Lov af 25. Juli 1940 paabydes det Sygekasserne bl. a. at yde Begravelseshjælp som almindelig Sygekasseydelse, hvorved Begravelseskassen bliver overflødig og kan opløses. Falk forelagde Bestyrelsens Forslag til den nye Vedtægt, der var udarbejdet efter Sygekassedirektoratets Mønstervedtægt med nogle enkelte Ændringer. Af disse fremgaar det, at Regler og Ydelse tilnærmelsesvis er de samme som hidtil. Dog foreslaas en Kontingentforhøjelse paa 1 Kr. aarlig mod, at Begravelseshjælpen forhøjes fra 150 Kr. til 200 Kr. Endvidere ydes der Begravelseshjælp til Medlemmernes Børn, og denne Hjælp fastsættes til henholdsvis 40, 60 og 100 Kr. i Forhold til Børnenes Alder.

Efter den nye Vedtægt skal der vælges en personlig Stedfortræder for hvert Bestyrelsesmedlem. Bestemmelserne træder i Kraft 1. januar 1941.

Bornholms Amt henleder Opmærksomheden paa, at det vil være gavnligt for Kommunerne at have en stor Kassebeholdning, helst ikke under 50 pCt. af Skatteudskrivningen.

Undervisningsministeriet henstiller, at Skolernes Undervisning lægges saa vidt muligt i den lyse Tid paa Dagen. Endvidere anmodes Kommunerne om at støtte Aftenskoleundervisningen med Tilskud til Lokaler, Lys og Varme.

Landinspektør Holst ansøger for Bygmester Holm, Aalose, om Udstykning. Anbefalede.

Forskellige Institutioner søgte om Tilskud. Henlagdes.

K. Gudbergsen, Brændesgaard, og P. Kjoller, Jessegaard, begære sig fritaget for Hvervet som Brandfoged. I Stedet indstilledes V. Jørgensen, Brunsgaard, til Brandfoged og A. Eskildsen, Kløvegaard, som Assistent i 1. Kreds samt V. Pedersen, Ll. Almegaard, til Brandfoged og Løjtnant Jensen, St. Almegaard, til Assistent i 4. Kreds.

Det vedtoges at lade udfore Snekastning for Betaling i den kommende Vinter for et Beløb af indtil 2000 Kr.

For lukkede Døre behandlede en Skattesag. B.

AAKIRKEBY

2. Seance.

I Morgen Aften giver Dr. Waldoza sin 2. Seance i Aakirkeby. Forestillingen foregaar ligesom sidst paa Kanns Hotel, og de mange Mennesker, som gik forgæves sidst, har nu en Chance!

Stort Legat for Aaker Sognekmenighed.

Kirkeministeriet har udfærdiget kongelig Stadfaestelse paa Fundats for et af kgl. Hofleverandør og Hofskrædremester Johannes Peter Møller oprettet Mindelegat til Fordel for Aa Kirkes Sognekmenighed.

Legatets Kapital bestaar af Kredittforeningsobligationer til Paalydende 50,000 Kr., hvoraf det aarlige Udbytte anvendes til Fordel for værdigt trængende i Aaker og Aakirkeby.

Det bestyres af Aaker-Aakirkeby Menighedsraad.

HASLE

Dødsfald.

Rentier Kr. Jensen, Julegade, Hasle, er afgaaet ved Døden paa Amtssygehuset efter en smertefuld Sygdom, der medførte en Operation. Den gamle Mands Konstitution var imidlertid for svag til, at han kunde overvinde Sygdommen.

Jensen lærte i sin Ungdom Smedeprofessionen, og han drev dette sit Haandværk bl. a. paa sin Ejendom Smedebø ved Ruts Kirke. Efter at have afhændet Smedebø var Jensen i en Aarrække Ejer af Maegaard i Rutsker, og efter at have afhændet denne flyttede han her til Byen. Jensen har i mange Aar været Enkemand, men en Datter, Emilie Jensen, bestyrede Huset for sin Fader. Begravelsen sker fra Ruts Kirke, hvor Jensens Hustru for Aar tilbage er stedd til Hvile.

KLEMENSKER

Generalforsamling i Klemensker Sygekasse.

Klemensker Sogns Syge- og Begravelseskasse holdt i Aftes Generalforsamling paa Kroen. Formanden, Albert Ipsen, bød Velkommen, og Gdr. Hans Olsen valgtes til Ordstyrer. Forretningsfører Julius Falk redegjorde for Grunden til Afholdelsen af Generalforsamlingen. I Henhold til Lov af 25. Juli 1940 paabydes det Sygekasserne bl. a. at yde Begravelseshjælp som almindelig Sygekasseydelse, hvorved Begravelseskassen bliver overflødig og kan opløses. Falk forelagde Bestyrelsens Forslag til den nye Vedtægt, der var udarbejdet efter Sygekassedirektoratets Mønstervedtægt med nogle enkelte Ændringer. Af disse fremgaar det, at Regler og Ydelse tilnærmelsesvis er de samme som hidtil. Dog foreslaas en Kontingentforhøjelse paa 1 Kr. aarlig mod, at Begravelseshjælpen forhøjes fra 150 Kr. til 200 Kr. Endvidere ydes der Begravelseshjælp til Medlemmernes Børn, og denne Hjælp fastsættes til henholdsvis 40, 60 og 100 Kr. i Forhold til Børnenes Alder.

Efter den nye Vedtægt skal der vælges en personlig Stedfortræder for hvert Bestyrelsesmedlem. Bestemmelserne træder i Kraft 1. januar 1941.

Vi lægger vort Navn i Vægtskaalen

De kan med fuld Tillid henvende Dem til os, naar det gælder Radio. Vi har alle de førende Fabrikker, som vi staa inde for i eet og alt med vort Navn og Renomme.

Lad os hjælpe Dem med at finde netop den Radio, De vil faa mest Glæde af, vi stiller vore 15 Aars Erfaringer til Deres Raadighed og giver Dem baade en udstrakt Garanti og vor landskendte FONASERVICE.

Gaa til FONASERVICE — og bliv tilfreds.

St. TORVEGADE 20
Rønne 277

DANMARKS STØRSTE RADIOFORRETNING

Set og hørt

* Sølvbryllup. Skrædremester Aage Munch og Hustru, Nexø, fejrer Sølvbryllup Tirsdag den 12. November.

* 70 Aar. Lods H. T. Holms Hustru, Fru Laura Holm, Østergade, Hasle, fylder Søndag den 10. ds. 70 Aar.

* Rutebaadene. »Frem« var i Dag i København Kl. 13.

Vi minder om:

Fredag d. 8. November.

Kl. 19¹/₂ afh. Allinge-Sandvig Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling i Christensens Havesal.

Kl. 19¹/₂ afh. Østerlars-Gudhjem Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling i Østerlars Forsamlingshus.

Kl. 19¹/₂ afh. Nexø Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling paa Nexø Højskolehjem.

Kl. 20 Dr. Waldoza i Grand Hotel Phonix.

Lørdag d. 9. November.

Kl. 14 begravdes Kr. N. Jensen fra Rutsker Kirke.

Kl. 14¹/₂ afh. Østifternes Husmandskreditforening Medlemsmøde paa Højskolehjemmet i Aakirkeby.

Kl. 19¹/₂ afh. Rutsker Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling i Forsamlingshuset.

Kl. 20 Dr. Waldoza i Aakirkeby.

Søndag d. 10. November.

Kl. 15¹/₂ afh. Østermarie Gymnastikforening Opvisning paa Hotel Østermarie.

Mandag d. 11. November.

Kl. 19 afh. Nyker Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling i Forsamlingshuset.

Kl. 19 afh. Nylars Syge- og Begravelseskasse Generalforsamling i Samlingshuset.

Kl. 19 afh. Kn udsker Sogns Syge- og Begravelseskasse ekstraordinær Generalforsamling i Forsamlingshuset.

KOMET

Kaffe-Erstatning

SKANDINAVISK KAFFE & KAKAO KOMPANI

En gros VIGGO GLISTRUP